

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, SAUSIO–JANUARY 8, 2019 • Vol. CX NR. 3

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-07-2019

Iki 110-ojo DRAUGO gimtadienio liko 185 dienos

Trys Karaliai parapijiečiams dalijo „aukso monetas“

Trys karaliai apsilankė Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje ir pasveikino kūdikėlį Jėzų. A. Kišonaitės-Marciulevičienės nuotr.

Po šv. Mišių, kurias aukėjo kunigas kleb. Jaunius Kelpšas, gražiai išpuoštoje parapijos salėje žmonės susirinko atšvęsti dvigubos – Trijų Karalių ir Naujųjų metų pasveikinimo šventės, kurią surengė Marquette Parko Lietuvių Bendruomenė.

Ją pradėjo Trijų Karalių personažus suvaidinę šventinės popietės dalyviai Viktoras Kelmelis, John Platakis ir Antanas Rašymas. Pastarieji „karaliai“ šiuos vaidmenis perėmė iš bažnytinėje procesijoje dalyvavusių kitų trijų vyrų – į šv. Mišias atėjusių pasimelsti parapijiečių. JAV Lietuvių bendruomenės Marquette Parko apylinkės pirmininkė Auksuolė Kišonaitė-Marciulevičienė paminėjo įdomų sutapimą – vienas iš bažnyčios procesijojeėjusių „karalių“ buvo pavarde Karalius.

– 11 psl.

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Sekmadienį, sausio 6 dieną, Trys Karaliai – Kasparas, Merkelis ir Baltazaras – apsilankė Marquette Parke esančioje Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje. Bažnyčioje šventė prasidėjo iškilminga eiseną, joje žengę Trys Karaliai sustojo prie prakartėlės ir simboliškai atpažino bei pagerbė neseniai gimusį Pasaulio išganytoją.

Artėja Šokių šventė 2020

Be atokvėpio skubantis laikas padovanojo mums dar vienus metus. Su jais vis labiau artėja 2020-aisiais Philadelphijoje vyksianti XVI Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė. Pasiruošimai šventei įsibėgėja – nemažai jau nuveikta, planuojamos vis naujos užduotys ir darbai.

Įkvėpimo semiamės iš praeities

Tautinių šokių švenčių užuomazgomis JAV gali būti laikomi moksleivių šokių rateliai, 1932 m. suburti Šv. Kazimiero kongregacijos seselių. Pirmosios tautinių šokių grupės 1933 m. įsikūrė Čikagoje, vadovaujant Vytautui Beliajui, ir New Yorke, vadovaujant Lilijai Stilonaitėi. Palaipsniui šokėjai ėmė burtis ir kitur – 1935 m. Ona Karpinė sudarė tautinių šokių grupę Clevelande, o 1937 m. Bostone tautinių šokių grupę įkūrė Ona Pivoriūnaitė-Ivaškienė.

– 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos jaunimui – premijos ir stipendijos iš Amerikos – 4 psl.

Meilė Lietuvai – vaikų rašiniuose ir piešiniuose – 6 psl.

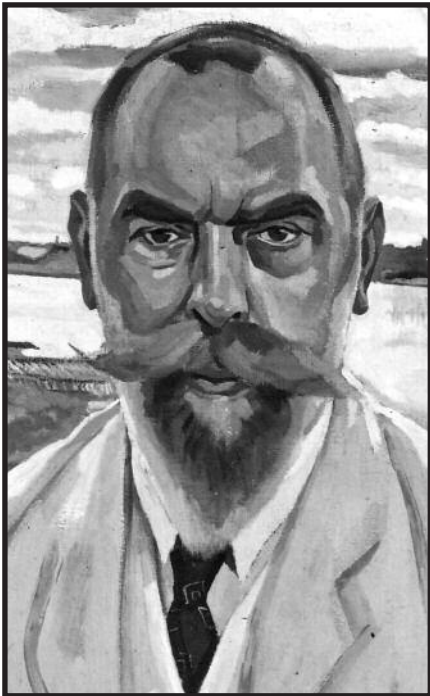
DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Jeigu su vaikais nekalbate apie Dievą, tai likusį gyvenimą su Dievu kalbėsime apie vaikus. – Žydų patarlė

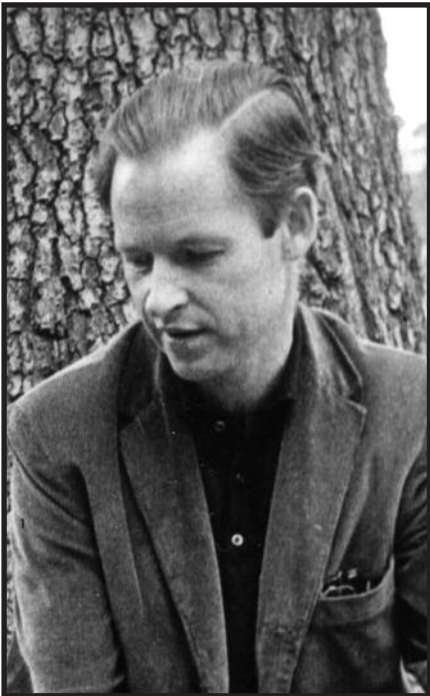
2019-ieji turtingi sukakčių

Juozas Tumas-Vaižgantas

Juozas Naujalis

Alfonsas Nyka-Niliūnas

Bronė Jameikienė

RIMAS ČERNIUS

2019 m. mūsų laukia kelios reikšmingos sukahtys. Naujesiems metams prasidedant verta pasvarstyti, kaip tas sukahtis tinkamai paminėsime.

Žymių asmenybių jubiliejai

Prieš šimtą penkiasdešimt metų, 1869 m. rugsėjo (8) 20 d., gimė kunigas, rašytojas, universiteto lektorius, visuomenės veikėjas **Juozas Tumas-Vaižgantas**. Jis gimė Maleišių kaime, Rokiškio apskrityje, o mirė Kaune 1933 m. Jo gyvenimas aprėpia Lietuvos tautinio atgimimo, nepriklausomybės paskelbimo ir nepriklausomos valstybės kūrimo etapus. Vaižganto beletristikos žymiausi pavyzdžiai – apsakos „Dėdės ir dėdienės“, „Rimai ir Nerimai“ bei dviejų dalių romanas „Pragiedruliai“. Vaižgantas aktyviai dalyvavo atgimstančios Lietuvos politiniame gyvenime ir drąsiai gynė lietuvių tikinčiųjų teises. Jo veikla pasiekė net Ameriką: 1911 m. jis tris mėnesius čia rinko aukas Saulės namams. Anot prof. Juozo Brazaičio, Vaižgantas „ne tik gyvas, bet ir miręs susirišęs su lietuvių literatūra, kultūra, visuomene, mokslu... šaknis įleidęs plačiai ir giliai“. (LE, XXXII, 34)

Prieš šimtą penkiasdešimt metų, 1869 m. balandžio 10 d., Raudondvaryje gimė muzikas – vargonininkas, chorvedys, kompozitorius **Juozas Naujalis**. Mirė Kaune 1934 m. Naujalis baigė Varšuvos muzikos instituto vargonų klasę. Vėliau žinias tobulino Regensburgo aukštojoje bažnytinės muzikos mokykloje. Naujalis buvo Kauno katedros vargonininkas ir choro vedėjas bei Žemaičių kunigų seminarijos choro profesorius. 1918 m. jis įsteigė muzikos mokyklą, kurioje buvo vargonų ir choralo mokytojas iki mirties. Naujalis, kaip ir Vaižgantas, buvo apsilankęs Amerikoje: 1922 m. Amerikoje rinko aukas lietuvių meno kūrėjų draugijai. 1924 m. Naujalis buvo vienas iš pirmosios dainų šventės dirigentų. Jis sukūrė daug bažnytinės, nemažai ir pasaulietinės mu-

zikos, harmonizavo lietuviškų dainų. Profesorius Juozas Žilevičius Naujaliai muziką apibūdina šitaip: „Tai klasikinė harmonija, kur neieškoma įmantrumų, bet siekiama sklandumo, natūralumo, sąskambių estetišio grožio“. (LE, XX, 62)

Prieš šimtą metų, 1919 m. liepos mėn. 15 d., gimė poetas, vertėjas, literatūros kritikas **Alfonsas Nyka-Niliūnas**. Poetas, kurio tikroji pavardė yra Alfonsas Čipkus, gimė Nemeikščių kaime, Utenos apskrityje. Romanistiką ir filosofiją jis studijavo Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetuose. Pasitraukęs į Vakarus tęsė studijas Vokietijos Tubingeno ir Freiburgo universitetuose. 1949 m. apsigyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose. Čia dirbo žurnalų „Aidai“ ir „Literatūros lankai“ redakcijose ir JAV Kongreso bibliotekoje. Poeto Alfonso Nykos-Niliūno poezija išleista keliomis poezijos knygomis. 1946 m. pasirodė jo poezijos rinkinys „Praradimo simfonijos“, kuris laimėjo BALF'o premiją. 1951 m. drauge su poetais Kaziu Bradūnu, Juozu Kėkštu ir Henriku Nagiu Alfonsas Nyka-Niliūnas sudarė poezijos antologiją „Žemė“. Kiti Nykos-Niliūno poezijos rinkiniai turi labai lyriškus pavadinimus: „Orfėjaus medis“ (1953), „Balandžio vigilijos“ (1957), „Vyno stebuklas“ (1974) ir „Žiemos teologija“ (1985).

Poetas Alfonsas Nyka-Niliūnas buvo plataus išsilavinimo žmogus, mokėjo daug kalbų, vertė pasaulinės literatūros klasikos veikalus. Ypač susidomėjimo sulaukė poeto „Dienoraščio fragmentai“, kurie buvo išleisti dviem tomis. 1997 m. poetui Alfonsui Nykai-Niliūnui buvo paskirta Lietuvos nacionalinė premija. Jis mirė Baltimorėje 2015 m.

Prieš šimtą metų, 1919 m. vasario 16 d., Vilniuje gimė dailininkė, vitražistė **Bronė Jameikienė**. Palikusi Lietuvą 1944 m. ji lankė taikomojo meno mokyklą Freiburge, o atvykusi į Ameriką baigė Čikagos meno institutą. Reiškėsi vitražų ir mozaikos srityse, bet kartu kūrė meniškų kilimų ir teatro kostiumus. Jameikienė dirbo Adolfo Valeskos studijoje Čikagoje, organizavo savo darbų parodas. Jos vitražai puošia daugelį bažnyčių, kitų pastatų Amerikoje. Jos skal-

dyto stiklo kūrinys „Angelas sargas“ tebesaugo Čikagos Jaunimo centrą. 1971 m. ji persikėlė į Hawaii, kur toliau reiškėsi meno kūryboje. Jameikienė mirė Hawaii 2001 m.

Reikšmingi įvykiai

Minėti galima ne tik asmenų, bet ir ypatingų įvykių sukahtis. 2019 m. sukanka **450 m., kai Lietuvoje įsikūrė jėzuitai** – Jėzaus draugija. LR Seimas 2019 m. paskelbė Jėzuitų misijos Lietuvoje metais. Lietuvoje numatoma daug renginių šiai sukahtčiai paminėti. Lietuviai jėzuitai, žinoma, turi daug saitų su Amerikos lietuviams katalikais. Įdomu, kad Lietuvos jėzuitų internetinės svetainės skelbime apie Jėzuitų misijos Lietuvoje metų minėjimo planą yra nuotrauka reljefinės skulptūros, kuri puošia Jaunimo centro koplyčios fasadą Čikagoje. Skulptūra vaizduoja jėzuitų atvykimą į Vilnių.

Verta atkreipti dėmesį ir į kitus įvykius, kurių sukahtis minėsime 2019 m. Prieš šimtą metų Lietuvoje vyko **kovos už Nepriklausomybę**. 1919 m. buvo priimta Lietuvos valstybės Laikinosios Konstitucijos redakcija, pagal kurią **Antanas Smetona išrinktas pirmuoju Lietuvos valstybės prezidentu**. 1919 m., lenkams okupavus Vilnių, **Kaunas tapo Lietuvos „laikinąja sostine“**. 1919 m. buvo **įkurta Lietuvos šaulių sąjunga**. LR Seimas 2019-uosius paskelbė Prezidento Antano Smetonos, Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo, Laikinosios sostinės atminimo ir Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo metais.

Dvi sukahtys mums, Amerikos lietuviams, ypač reikšmingos. Lietuvos Respublikos Seimas 2019 m. paskelbė Pasaulio lietuvių metais, **nes prieš 70 m. buvo paskelbta Lietuvių Charta**, kuria įsteigta Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB). O 2019 m. liepos 12 d. ypač svarbi „Draugo“ skaitytojams ir bendradarbiams – tą dieną **„Draugui“ sukaks 110 m.**

2019 metais apstu asmenų ir istorinių įvykių sukahtčių. Ar sugebėsime jas kūrybingai paminėti?

www.draugas.org – 773-585-9500 – www.draugofondas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Ne mane vieną persekioja mintys apie sovietmetį. Tokių rašinių gausu ir Lietuvos žiniasklaidoje. Praeitis mums, kaip tiems skenduoliams žolės – juos traukia į dugną, mus – į iškentėtą praeitį. Štai „Alfa.lt“ pateikia Akmenės rajono savivaldybės tarybos nario, Ventos regioninio parko direktoriaus Andriaus Almanio, buvusio sąjūdiečio, socialiniame tinkle pateiktus skaičiavimus – kiek Sovietų Sąjungos laikais kainavę daiktai kainuotų šiandien.

Nuolat internete ir buityje sovietinės poniutės (o ir jų anūkai, nors gimę jau Nepriklausomybės metais) svaigsta – kaip tuomet viskas buvo pigu (tiesa, buvo tokia bandelė „už 3 kapeikas“). O minėtasis A. Almanis sako – nieko panašaus, ir pateikia skaičius: 1980 m. vidutinis atlyginimas siekė apie 150 rublių, o šiais laikais vidutinis atlyginimas – apie 600 eurų. „Taigi, jei perskaičiuosit į eurus, 1980 m. kainos būtų maždaug tokios (eurais)...“ – skelbia politikas. Pridursiu, kad šių eilučių autorės atlyginimas redakcijos korektūroje siek tiek ankstesniais metais buvo 30 rub., o jos mamos pensija – 25 rub.

Pagal Almanį, automobilis VAZ 2101 (garsieji „Žiguli“, kuriuos sovietams sukūrė italai, nes patys turėjo tik po karo sukurtą „Pobedą“ ir ponams skirtą „Volgą“) – 22 400 eurų, GAZ 24 („Volga“) – 38 000 eurų. Apskritai lengvųjų mašinų buvo labai mažai – vienetai, lyginant su šiomis dienomis. Keliuose galėjai sutikti vieną kitą. Mūsų giminėje „mašinėlę“ (taip jausmingai buvo vadinamas privatus automobilis) turėjo tik mamos brolis Vincas. Paskutiniais sovietų metais jis gavo „paskyrą“ (nuo žodžio „skirti“) „Žiguliams“. Dirbo tarybiniame ūkyje vairuotoju ir buvo labai giriamas, bet „Žigulius“ greičiausiai gavo todėl, kad rusų pusėje tarnavo Antrajame pasauliniame kare, taigi buvo karo veteranas. Automobiliams „paskyras“ neva skirstydavo profsąjunga, bet dažniausiai tai buvo komunisto direktoriaus sprendimas, profsąjunga jo sprendimą tik išviešindavo. Profsąjunga nebent galėjo skirti kelialapį į sanatoriją. Ir mano mama išidama į pensiją buvo gavusi kelialapį į sanatoriją. Ją išsiuntė į Druskininkus už gerą kiaulių šėrimą. O sanatorijoje ją paguldė į purvo vonią, kurioje jai sustojo širdis. Buvo greitosios medicinos pagalbos mašina išvežta į ligoninę. Gyvybę išgelbėjo, bet visą likusį gyvenimą ją periodiškai kanikino aritmijos priepuoliai. O atsitiko dėl to, kad siunčiant į sanatoriją moteriškai nebuvo patikrinta sveikata. Gydytojas automatiškai išrašė raštelį, kad ji sveika.

...Toliau apie kainas. Anot Almanio, sovietinis neblogas fotoaparatas „Kiev15“ dabar kainuotų 1 640 eurų, spalvotas televizorius „Gorizont“ – 2 100 eurų (už tokią kainą šiandien jaunimas perka užsienietiškas padėvėtas mašinas. A.V. Š.), šaldytuvas „Dnepr“ – 1 000 eurų... O! šaldytuvas irgi buvo deficitas, reikėjo „paskyros“, laisvai negalėjai nusipirkti. Prisimenu, savo pirmąjį mažiuką šaldytuviuką nusipirkau parduotuvėje, nes paskambino pažįstama pardavėja ir pasakė, kad į prekybą Vilniuje „laisvai“ pirkti išmetė tris vienetus, surinktus iš pervežant sudaužytų egzempliorių. Mano šaldytuviuko buvo įlenktas šonas, o durelės buvo įstatytos kitos spalvos. Bet ir už tą skyriaus vedėjai turėjau į kišeniuką įkišti keliasdešimt rublių, nes prie tų „nestandartinių“ šaldytuvų, jeigu būtų žinoję, kad jie „laisvai“ parduodami, būtų stovėjusi eilutė.

Sako, „Daktariška“ dešra (1 kg) dabar kainuotų 9,20 euro. Tai buvo vadinamoji „šlapia dešra“. „Šlapiankos“ buvo galima pirkti laisvai, bet „Daktariškos“, kuri turėjo mėsos skonio, buvo rečiau. Nostalgija „Daktariškai“ išliko iki šiol. Jeigu perkame „šlapią“, tai ieškome būtinai „Daktariškos“. Irgi nostalgija. O štai dešrelės (1 kg), kurios, anot akmeniško perskaičiuotojo, kainuotų 10,40 euro, buvo deficitas, kaip ir žalieji žirneliai bei bulgariški pomidorai savo sultyse. Jų „laisvai“ (ir dar majonezo) mūsų šeima gavo tik pasigimdžiusi trečią vaiką kartą per mėnesį specialioje parduotuvėje „už taloną“ – taigi irgi „paskyrą“.

Nuomonės

Tiesiog juokinga šiandien apie tai galvoti ir rašyti – kokias problemas sprenddavome... O štai tarp internetinių sugretinimų po šiuo straipsniu (kuris „už širdies kugriebė“ ne mane vieną – o visus 1 150) – didesnė pusė pasipiktinusiųjų, kurie mano, kad

Prie ruso buvo pigiau?

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

straipsnis šmeižia Sovietų Sąjungą, kuri iš tiesų buvo ir turtinga, ir teisinga. Štai anuomet neva vairuotoju dirbęs asmuo rašo: „NU IR BRIEDAS!!! (iš rusų kalbos – nesąmonė. A.V.Š.) Aš net nežinau, kas tokius bukus straipsnius užsako? Gal koks debiliukas, gimęs nepriklausomybės laikais, patikęs tokiu idiotišku nusipezenimu, su sąlyga, kad jis kilęs ...nebent iš landzbergiškos vagių elitos, kuri nuskurdino 70% Lietuvos gyventojų žemiau plintuso (suprask – labai žemai, žemiau grindajuostės. A.V.Š.). Aš gimiau ir praleidau pusę savo amžiaus sovietinėje sistemoje. ...džioji masė Lietuvos gyventojų gyvena Gerai!!! Pas ką nenuiečiau, šaldytuvai nuo maisto ‘lūždavo’, visko Lietuvoj buvo (aš pirmą kartą mandariną paragavau trečioje klasėje, kai tėvas veterinaras, pasiėmęs kolūkio pirmininkui, pasiuntė mane jam nunešti „dovaną“ – rūkytą žuikį, mat buvo medžiotojas; už tai mane pirmininko žmona pavaišino mandarinu; bananą pirmą kartą valgiau, kai jau mano vaikai buvo gimę ir kai už tris vaikus kaip daugia-vaikė šeima gaudavome „taloną“ spec. parduotuvėn. A.V.Š.). ...SOC GARANTIJOS buvo užtikrintos ir kiekvienas pienuo nežemindavo prasto žmogaus, nes buvo kam pasiskųst (matyt, autorius turi galvoje Komunistų partijos komitetą, kuris, pvz., kuo nors nusikaltusį kolūkio pirmininką pasiųsdavo į kitą rajoną, kur jo nepažindavo, panašioms pareigoms. Red.). Aš gaudavau dirbdamas autobuso vairuotoju 240 rublių (mūsų šeimos galva, mokslų daktaras, gaudavo 120 rub. A.V.Š.) ir palyginti su šiais laikais (dabar gaunu 800 vokeliuose), jaučiausi turčiumi. Už 200 rub. per atostogas galėdavau apkeliauti traukiniu pusę Sovietų Sąjungos, o dabar kartą per 2 metus vos ne vos sugebu į suš...tą Turkiją nukeliauti 7 dienom (tiesa, anais laikais į Vakarus kiekvienas mirtingasis negalėjo išvažiuoti, malėmės tik po SSRS. A.V.Š.). BAIKIT durnint žmones, sakau, gal jauniausiai kartai šitie makaronai ir praeis.....? tik ne mums, darbo liaudžiai!!!“ Tiesa ir tai, kad anais laikais „darbo liaudis“ skambėjo išdidžiai. Nors ir tarp buvusių tremtinių dabar gali rasti su nostalgija prisimenančių vaikystę Sibire... Bet yra ir kitokių nuomonių, kurių viena sako: „Lietuvoje vidutinis darbo užmokestis dabar –

728 Eur. į rankas, Rusijoje – 480 Eur. į rankas, kitose buvusiose sovietų respublikose dar mažiau, niekas iš dvylikos SSRS respublikų nesiekia net pasaulio vidurkio. Kas pabuvo sovietų valdžioje, tų ekonomika ir gyvenimo lygis atsiliko nuo pasaulio. Kas paskutinius kelis dešimtmečius stengiasi atitolti nuo rusiškos tvarkos, pas tuos darosi šiek tiek geriau. Sovietų ir Kremliaus okupacija – baisi nelaimė, atnešanti degradavimą ir atsilikimą daugeliui dešimtmečių“.

Vienas aspektas – nenuginčijamas

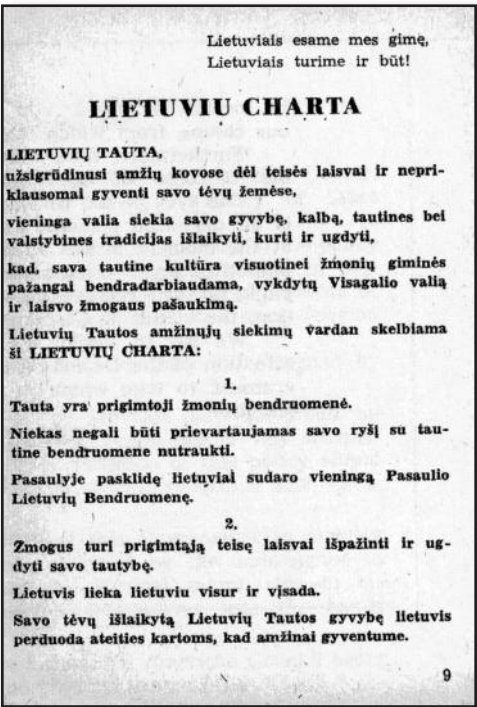
Na, nors vienu aspektu tie, kuriems prie ruso buvo „pigiau“, negali nuginčyti – kad tuomet galėjai kalbėti ką nori, pvz., keikti valdžią. Kelionlapį į lagerį galėjai užsidirbti viešai suabejojęs gerove prie komunizmo. O štai kaip tik „Alfa.lt“ tinklalapyje šalia cituoto teksto apie kainas Sovietų Sąjungoje „kabo“ humanitarinių mokslų daktarės, rašytojos, vertėjos Erikos Drungytės 2014 m. rašytas „Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Seimo nariams, Prezidentei, generaliniam prokurorui, teisėjams, policininkams, valstybinių įstaigų ir įmonių vadovams“, kuriame ji koneveikia nepriklausomos Lietuvos valdžią: „Tokio tyčiojimosi ir žmonių niekinimo, kokį girdime šiandieną Lietuvos televizijų kanaluose ir laikraščių puslapiuose, net rusai nepraktikavo tarybinėje Lietuvoje. Pradedant savivaldoje klestinčia diktatūra ir vietos valdininkų vykdomais persekiojimais, baigiant absurdiškais antivalstybiniais vykdomosios ir įstatymus leidžiančiosios valdžios veiksmais, visas kompetencijos ribas peržengiančiu teisiniu nihilizmu. Jūs mus vadinate gatviniais, neišsilavinusiais, nacistais, fašistais, Rusijos agentais, Europos priešais ir daugybe kitų epitetų. (Galima suprasti, kad autorė buvo viena iš Vasario 16-ąją rengiamos nacionalistų eisenos dalyvė. A.V.Š.) Bet gal jau pakaks! Kas jums suteikė teisę tyčiotis? ...Jūs netgi nesate asmenybės – sisteminiai vienetai, kurie nesugeba generuoti ir įgyvendinti idėjų Lietuvos valstybės ir jos piliečių labui. ...Jums nesuteikta teisė šluostytis į mus kojas, nes esate mūsų išrinkti mums tarnauti. Tarnauti Lietuvai. ... Supraskite – mes, Lietuvos Tauta, jūsų atsisakome. Nelydėkite Tautos, mininės savo Nepriklausomybės dieną – Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją – apsirėnę policijos uniformomis. Mes nesame žvėrys aptvare“...

Ir po šio laiško autorei nieko neatsitiko, atvirkščiai – netrukus ji tapo „Nemuno“ žurnalo redaktore. Taigi nors prie ruso buvo „pigiau“, bet demokratijos nebuvo. O žmogus sotus ne vien duona.

Minimas Lietuvių chartos 70-metis

Vilniuje, Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, nuo sausio 7 d. eksponuojama Lietuvių chartija (išeivija labiau įpratusi prie Lietuvių chartos pavadinimo), 1949-ųjų birželio 14 d. Augsburgėje, Vokietijoje paskelbusi lietuvių išeivijos tautinio solidarumo principus. Tai buvo Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK'o) kišeninio dydžio leidinys, kaip atsakas į tuomet sparčiai besikeičiančią karo pabėgėlių padėtį. Tuo metu Vokietijos pabėgėlių lageriuose atsidūrę lietuviai jau buvo pradėję naudotis galimybe emigruoti į kitas Vakarų šalis – JAV, Kanadą, Australiją ir kt. – ir reikėjo visus pasaulio lietuvius vienijančios ideologijos. Ja tapo VLIK'o, kuriam vadovavo kun. Mykolas Krupavičius, paskelbta Lietuvių charta, įgalinusi kiekvienoje šalyje steigti Lietuvių Bendruomenes ir jas vienijančią Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Lietuvių charta žmonės raginti išlaikyti ne tik šeimos ir giminystės, bet ir tautinį ryšį ir toliau kovoti dėl nepriklausomybės. Seimas 2019-uosius paskelbė Pasaulio lietuvių metais. Lietuvių charta Mažvydo bibliotekoje bus eksponuojama iki rugpjūčio 7-osios.

Nuo šio pirmadienio Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje bus eksponuojama Lietuvių chartija. Pokario metais išleistame dokumente buvo paskelbti lietuvių išeivijos tautinio solidarumo principai. „Lietuvių chartija“ išleista prieš 70 metų,

TELKINIAI

Po stipendijų įteikimo (iš k.): Manvydas Džiaugys, LF atstovas Lietuvoje Leonas Narbutis, Lietuvių išeivijos instituto direktorius Egidijus Aleksandravičius, Gediminas Kasparavičius, Karolina Vitkutė, Gintas Petkevičius, Milda Gineikaitė, Simonas Jazavita, Tadas Šaulys ir Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekos-muziejaus direktorius Arūnas Antanaitis. Jono Petronio nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kaip ir kiekvienais metais prieš didžiąsias šventes, taip ir 2018-ųjų pabaigoje prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje-muziejuje dalyvaujant Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) studentams, jų kolegoms ir artimiesiems, akademinės bendruomenės nariams surengtas tradicinis renginys – Lietuvių Fondo (LF) skiriamų vardinių Broniaus Bieliuko ir Vandos Daugirdaitės-Sruogienės stipendijų įteikimas. Gražaus renginio metu buvo įteiktos ir dar vienu lietuvių išeivijos mecenatų Liūto ir Francoise Mockūnų vardinės stipendijos.

Renginio organizatoriai pabrėžė, kad LF darbai matomi ir girdimi visame pasaulyje, jo skiriama parama padeda išlaikyti ir stiprinti lietuvių Europos, Pietų Amerikos ar Australijos žemynuose, per įvairių visuomeninius, kultūrinius projektus Fondo parama pasiekia Lietuvos žmones. LF rėmėjų bei aukotojų pastangomis yra įsteigtas ne vienas vardinės stipendijos fondas, iš kurių yra skiriamos stipendijos Lietuvos studentams. Nuo 2001 metų VDU studentams skiriamos žymaus lietuvių išeivijos visuomenininko Broniaus Bieliuko (1908–1992) stipendijos yra skirtos remti gabius, gerai besimokančius studentus, skatinti juos aktyviau dalyvauti visuomeninėje, mokslinėje veikloje.

Istorikės Vandos Daugirdaitės-Sruogienės (1899–1997) vardinė stipendija kasmet yra skiriama jauniems mokslininkams, dirbantiems mokslinį darbą Lietuvos istorijos srityje. Šiais metais B. Bieliuko vardo vienkartinės stipendijos buvo skirtos VDU Menų fakulteto Naujųjų medijų meno programos IV kurso studentei Mildai Gineikaitei, Politikos mokslų ir diplomacijos fakulteto Europos Sąjungos viešosios politikos ir administravimo programos II kurso magistrantei Karolinai Vitkutei, Katalikų teologijos fakulteto Pastoracinės teologijos programos II kurso magistrantui Gintui Petkevičiui. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės stipendija buvo įteikta Humanitarinių mokslų fakulteto Vidurio Rytų Europos ir Lietuvos istorijos programos II kurso magistrantui Tadui Šauliui.

Renginio metu Lietuvių išeivijos instituto direktorius Egidijus Aleksandravičius pasidžiaugė gražia tradicija ir priminė visiems susirinkusiems iškilias B. Bieliuko ir V. Daugirdaitės-Sruogienės asmenybes. Kalbėdamas apie šiuos žmones, E. Aleksandravičius priminė paprastą, bet dažnai užmirštamą tiesą – didžiausia filantropija yra kilusi ne iš turtingų, bet iš paprastų, dažnai mažai pasiturinčių žmonių pastangų ir rūpesčio kitais žmonėmis.

„Juk Bronius Bieliukas nebuvo turtingesnis už daugelį dabartinės Lietuvos žmonių“, – pastebėjo jis, tačiau savo kuklų palikimą teisininkas ir visuome-

nės veikėjas paliko LF, tikėdamas, kad ateityje šie pinigai bus skirti nepriklausomos Lietuvos studentams.

Stipendijų įteikimui vadovavęs prezidento V. Adamkaus bibliotekos-muziejaus direktorius Arūnas Antanaitis pristatė Liūto (1934–2007) ir Francoise Mockūnų stipendininkus ir įteikė jiems vardines stipendijas. Šios stipendijos nuo 2010 metų yra skiriamos studijoms arba praktikoms bei jaunųjų mokslininkų stažuotėms užsienyje. Šiais metais L. ir F. Mockūnų stipendijų laureatais tapo VDU istorijos doktorantai Simonas Jazavita ir Gediminas Kasparavičius bei Politikos mokslų ir diplomacijos fakulteto Šiuolaikinės politikos studijų magistrantas Manvydas Džiaugys. Šios stipendijos yra tikslinės, skirtos jaunųjų mokslininkų tyrimams ir darbui užsienio archyvuose.

S. Jazavita rengia disertaciją apie Kazį Škirpą ir panaudos stipendiją darbui Vokietijos archyvuose, o

jiems studentai kalbėjo, kad šios stipendijos jiems yra ne tik materialinė parama, bet ir moralinė, dvasinė paskata mokslinei bei visuomeninei veiklai plėtoti.

Renginyje taip pat dalyvavo LF atstovas Lietuvoje Leonas Narbutis, kuris perdavė studentams Fondo sveikinimus. Stipendininkams buvo įteikti diplomai, LF sveikinimo raštai bei padovanotos Lietuvių išeivijos instituto išleistos knygos.

Daug ir energingai dirbantis LF atstovas Lietuvoje L. Narbutis prieš Naujuosius metus lankėsi ir Kybartų mieste, kur keturiems buvusiems Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijos auklėtiniais įteikė LF Algirdo Karaičio bei brolių Algimanto ir Romo Kezių vardines premijas. Jas gavo Evelina Krečikaitė, Džineta Valinskaitė, Paulius Kuliešius bei Rytis Astrauskas.

Iš Vištyčio kilusių ir Amerikoje gyvenusių

A. ir R. Kezių bei A. Karaičio premijų laureatus Paulių Kuliešių (antras iš k.), Eveliną Krečikaitę ir Rytį Astrauską sveikino Pasaulio kybartiečių draugijos pirmininkas bei LF atstovas Lietuvoje Leonas Narbutis (k.) bei gimnazijos direktorius Saulius Spangevičius (d.). Andriaus Grygelaičio nuotr.

G. Kasparavičius tyrinėja lietuvių verslininkystės, verslininkų socialinės grupės XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje temas ir planuoja disertacijai reikalingą medžiagą apie išeivijos lietuvių verslininkus rinkti Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje bei Pasaulio lietuvių archyve. M. Džiaugys turės galimybę atlikti praktiką Čekijos sostinėje Prahoje, prezidento Vaclavo Havelo bibliotekoje ir tyrinėti šiuo metu Čekijoje, Vengrijoje bei Lenkijoje vykstančius pokyčius pilietinėje visuomenėje.

Susirinkusieji sveikino stipendininkus ir džiaugėsi jų pasiekimais. Dėkodami už gautus apdovano-

kraštiečių A. ir R. Kezių vardinė premija yra skiriama buvusiems Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijos abiturientams, sėkmingai studijuojantiems universitetuose. Šio Fondo premijas šiemet gavo E. Krečikaitė bei P. Kuliešius.

D. Valinskaitė ir R. Astrauskas gavo premiją iš kito kraštiečio, Kybartuose gimusio A. Karaičio (1921–1995) vardinio fondo, kuri skiriama buvusiems Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijos abiturientams, sėkmingai studijuojantiems ekonomikos ir verslo srityse. Premijas gavę studentai sakė, kad planuoja ateityje likti dirbti Lietuvoje.

Artėja Šokių šventė 2020

Jon Kuprio nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Po Antrojo pasaulinio karo į JAV atvykus naujai emigrantų bangai, iš Vokietijos persikėlė ir ten veikusios lietuviškų šokių grupės. Beveik visuose lietuvių telkiniuose galima buvo rasti šokėjų grupes. Pasirodymai dažniausiai buvo rengiami savose vietovėse, ypač atstovaujant Lietuvą tarp amerikiečių.

1956 m. liepos mėnesį Čikagoje sėkmingai įvykusi pirmoji Dainų šventė padrašino šokio entuziastus organizuoti tautinių šokių festivalį. Lietuvių Bendruomenės Čikagos apygardos valdyba, vadovaujama dr. J. Bajerčiaus, nutarė surengti pirmąjį Šiaurės Amerikos istorijoje lietuvių tautinių šokių festivalį. Pirmoji Tautinių šokių šventė vyko 1957 m. birželio 30 d. International Theatre patalpose Čikagoje. Šventėje dalyvavo daug šokėjų grupių iš JAV ir Kanados, jai vadovavo Bruno G. Shotas.

Nuo to laiko surengta jau 15 tautinių šokių švenčių. Dauguma jų organizavo Čikagos lietuviai, bet šventės rengtos ir kitur – Ohio valstijoje, Kalifornijoje, Bostone, Baltimorėje. Dvi šokių šventės vyko Kanadoje. Būsimoji – XVI šokių šventė įvyks 2020 liepos mėnesį Philadelphijoje.

„Povandeninė“ šventės dalis – jos ruoš

Kiekvienas, prisidėjęs organizuojant šias šventes, žino, koks nelengvas, atsakingas ir daug laiko reikalaujantis išpareigojimas tai yra. Ruoštis šventei pradėti verta kuo anksčiau. Nesnaudė ir šios šventės organizatoriai: buvo suburtos dvi savanorių komandos – meno komitetas ir organizacinis komitetas – ant savo pečių prisiėmusios atsakomybę suruošti pačią didžiausią ir svarbiausią JAV Lietuvių Bendruomenės šventę.

Organizacinio komiteto veikla dažnam stebėtojui nepastebima, nors ji apima visą šventės ruošą: kur, kaip ir kada surengti šventę, apgyvendinti dalyvius ir žiūrovus, taip pat teminiai vakarai ir pokylis, dekoracijų, scenos įrangos parūpinimas ir pervežimas, lėšų telkimas, dizaino strategija, suvenyrai, mugės ruoš, informacijos sklaida ir begalė kitų ne mažiau svarbių klausimų. Organizacinį ko-

mitetą sudaro Virgus Volertas (pirminkininkas), Kristina Volertas, Jonas Howes, Daiva Kazlauskas, Krista Bard, Deimantė Kalinauskaitė, Irmantas Lukošius ir Laima Liutikienė. Komanda dirba išsijuosusi: jau pasirašytos sutartys su arena ir viešbučiais, deramasi su draudimo kompanijomis, ieškoma apšvietėjų, sukurtas pradinis tinklalapio puslapis su pagrindine informacija. 2018-ųjų pabaigoje buvo išsiųsti pirmieji labai reikalingų lėšų rinkimo vajeaus laišakai potencialiems aukotojams.

Meno komitetas rūpinasi šventės programa ir dalyvių koordinavimu – parenka šventės temą, šokius ir muziką, planuoja scenos meninį apipavidalinimą. Meno komitetą sudaro vadovas Gintaras Grinkevičius, režisierius Vytautas Čuplinskas, baletmeisteriai: Vitalija Ivinskis, Romas Jonušonis, Eimantas Žukauskas, Aušrinė Širvinskienė, Tadas Varaneckas. Scenarijaus autoriai – profesorius, dr. Vidmantas Mačiulskis ir Gintaras Grinkevičius. Meno grupė pluša kurdama repertuarą, planuodama šokių dekoracijas, derindama muzikos kūrinius.

Reikia visų pagalbos

Tokio masto šventę suorganizuoti būtų neįmanoma be gausių pagalbinių pajėgų – tiek darbu, tiek finansiniais ištekliais. Savanoriai padėjėjai yra labai svarbūs šventės sėkmei. Jų pagalba reikalinga daugelyje sričių – ruošti scenos dekoracijas, koordinuoti šokėjus ir žiūrovus bei teikti informaciją šventės dieną, pagelbėti rengiant pokylį ir koncertus, organizuojant šokėjų maitinimą ir pan. Todėl laukiamas ir gerbiamas kiekvienas, galintis pagelbėti organizuojant šventę. Bet kokia, net ir nedidelė pagalba, yra svarbi ir vertinga! Išsamesnę informaciją apie savanoriavimo galimybes ir registraciją jau netrukus rasite šventės tinklalapyje adresu www.sokius-vente2020.org. Apsilankykite, registruokitės savanoriauti ir tapkite tuo, kuris padėjo surengti nuostabų lietuvišką renginį!

Tačiau netgi ir padedant visai savanorių armijai šventės ruošos kaštai dažnam yra sunkiai įsivaizduojami. Tarkime, arenos išlaidos (salės nuoma repeticijoms ir programai, apšvietimas ir įgarsinimas, draudimas, šokė-

jų maitinimas repeticijų metu, arenos darbininkai, apsauga) kainuoja apie 300 000 dol., viešbučio salių ir renginių išlaidos (pokylis, mugė, vakaro renginiai, įgarsinimas, programų atlikėjai, šokių mokytojų pagerbimas) – dar 160 000 dol., programos produkcinės išlaidos (muzika, dekoracijos, kostiumai, video) siekia apie 50 000 dol., šokėjų transportas, bendras civilinės atsakomybės draudimas, apsauga – 25 000 dol., renginio programų paruošimo ir spausdinimo išlaidos sudaro maždaug 36 000 dol. Beveik visas šias lėšas suaukoja paprasti lietuviybės išlaikymu besirūpinantys žmonės.

Praėjusių metų pabaigoje pradėta lėšų rinkimo akcija Šokių šventei 2020 paremti. Prašome ir kviečiame prisidėti visus, kurie tik galite. Jūsų įnašas padės surengti dar vieną neužmirštamą šventę, džiuginančią akis ir širdis! Neskubėkite nusigręžti nuo idėjos – juk jokia kita idėja nesuburia užsienio lie-

tuvių į būrį tokiai šauniai bendrai veiklai, naujoms pažintims, draugystėms, kaip tai padaro tautiniai šokiai. Būsimai šokių šventei organizuojasi mažos šokių grupės net ten, kur jų anksčiau nebuvo; ieškoma potencialių šokėjų, liejamas kolektyvinis prakaitas repeticijose. Mažesnės grupės susilieja į didesnius ansamblius ir visų bendros pastangos virsta nuostabia mūsų tautos kultūrinio pasididžiavimo švente. Muzika ir šokis yra galingas ir gražus būdas puoselėti lietuviybę!

Išsamesnė informacija apie 2020-aisiais vykiančią šokių šventę, galimybę paaugoti ir užsiregistruoti savanoriauti pateikiama tinklalapyje adresu www.sokius-vente2020.org, aktualiausias naujienas rasite šventės „Facebook“ paskyroje <https://www.facebook.com/svente2020/>. Būkime kartu!

Šokių šventės organizacinio komiteto inf.

Majos kampelis Naujieji metai Bostone

Naujųjų metų sutikti ir pabendrauti Lietuvių jaunimo sąjungos nariai iš JAV, Kanados ir net Australijos susirinko Bostone. Majos Chiapetta inf. ir nuotr.

Šiais metais švęsti Naujus metus aš keliavau į Bostoną – susitikti su draugais iš įvairių miestų. Bostono lietuvių jaunimas pakvietė jaunimą iš viso pasaulio, ir žmonės atvyko iš Amerikos, Kanados, Lietuvos ir net Australijos! Šventės prasidėjo gruodžio 29 d. susipažinimo vakaru. Buvo smagu vėl susitikti su draugais iš įvairių miestų Amerikoje ir net iš kitų šalių. Buvo dar smagiau susitikti su naujais draugais! Nemažai mūsų užaugome kartu įvairiose stovyklose. Skautų šioje šventėje buvo daug, tad turėjome progos dalintis šimtmečio stovyklos prisiminimais. Buvo malonu vėl matyti draugus, kurių nebuvau mačiusi daugiau negu penkerius metus! Šventė tęsėsi visą savaitgalį, iki pirmadienio vakaro, kai vyko banketas. Banketas vyko Bostono Lietuvių klube, – man visada įdomu matyti, kuo skiriasi lietuvių centrai. Bankete buvo smagu pabendrauti su visais, su kuriais praleidau savaitgalį, ir sulaukti Naujųjų metų.

Į Bostoną buvo atkeliavę nemažai narių iš JAV, Kanados ir Australijos lietuvių jaunimo sąjungos. Buvo įdomu visiems pasikalbėti, ką Lietuvių jaunimo sąjunga veikia skirtingose šalyse.

Meilės Lietuvai knyga

JANINA SUČYLIENĖ

Išskirtiniams, įsimintiniems – jubiliejiniais Lietuvai metams JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos (JAV LB ŠT) pirmininės Aukšės Motto iniciatyva išeivijoje gyvenančių vaikų piešiniuose atgimė Lietuva. Iš viso pasaulio lietuviškų mokyklų atrinktų geriausių vaikų piešinių apie Lietuvą darbai sugulė į knygą, pavadintą „Lietuva mano širdyje“. Tai kokybiškos poligrafijos, patogaus formato mokyklinio amžiaus vaikų piešinių apie Lietuvą knyga. Sklaidant puslapius akį džiugina įvairaus lygio, skirtinga technika, savitais spalviniais sprendimais, pasirinktomis temomis pateikti darbeliai. Įdomus ir prasmingas knygos sudarytojos Aukšės sprendimas pirma pateikti piešinio autoriaus mokyklą su kolektyvo nuotrauka ir trumpa informacija apie mokyklą.

Ši knyga – gyvas ir gražus įrodymas ir parodymas, kad meilė, jei įdiegta, išugdyta ir puoselėjama, tarpsta kiekvieno mūsų širdyje. Kad vaikai žino Lietuvą, ją nešioja savo širdyse, prisimena ir su įkvėpimu, meile bei vaikišku polėkiu atkuria įsimintinus veidus, vaizdus, paveikslus ir perkelia ant popieriaus lapo – tai didžiulis tėvų, senelių ir mokytojų nuopelnas.

Lietuva išeivių vaikų akimis

Pasak A. Motto, projektas „Lietuva mano širdyje“ tikrai ypatingas, nes jame dalyvauti buvo pakviestos visos pasaulyje veikiančios lietuviškos mokyklos. Šiuo metu vien JAV aktyvios 45 lietuviškos mokyklos. Iš viso piešinių konkurse dalyvavo 75 mokyklos iš JAV, Australijos, Egipto, Kanados, Didžiosios Britanijos, Airijos ir daugelis Europoje veikiančių lituanistinių mokyklų. Lituanistinės mokyklos – tai mažos lietuviškumo salelės, kuriose ne tik mokoma lietuvių kalbos ir perteikiama Lietuvos kultūra ir papročiai. Čia saugoma ir branginama lietuviška tapatybė, skatinamas pilietiškumas ir patriotiškumas, puoselėjamas jaunų žmonių bendrumo jausmas, švenčiamos lietuviškos šventės, pradedama rašyti meilės Lietuvai knyga.

Praėjusiais mokslo metais kiekvienoje mokykloje vyko piešinių konkursai, po kurių mokyklos atrinko geriausius piešinius, paskelbė nugalėtojus ir jų darbus atsiuntė šio projekto organizatorei – JAV LB Švietimo tarybai. Vaikų piešiniuose atgijo tėvų, senelių ir prosenelių atpasakota tėvynė. Mažųjų atmintis ir vaizduotė užfiksavo žymias Lietuvos vietas, išskirtinius gamtovaizdžius, jų pačių, tėvų ar senelių gimtąsias vietas, gyvenamąją aplinką, žaidimų aikšteles, mokyklas ir daugybę kitų, vaikų akimis mielių ir gražių vaizdų.

Nuo dėkingumo prasideda meilė

Kiekvienais metais JAV LB ŠT mokyklas pakviečia dalyvauti įvairiose projektuose, skatinančiuose išeivijoje gyvenančius vaikus ne tik daugiau dėmesio skirti lietuvių kalbai, bet ir ugdyti jų kūrybiškumą, kiek galima giliau, plačiau ir prasmingiau pažįstant prosenelių, senelių ir tėvų, o dar kai kurių – ir jų pačių gimtąjį kraštą Lietuvą. Ir tai nenuilstamai daro šalia mūsų esantys žmonės. Viena iš jų – Aukšė Motto. Ji JAV LB ŠT dirba nuo 2012 m., prieš porą metų buvo išrinkta LB ŠT pirmininke. Apie tai, kodėl ir kam jai to reikia, kokių minčių, sumanymų, idėjų vedina Aukšė nepalieka lietuviybės puoselėjimo išeivijoje laisvai tėkmei, kas ją „veža“ ir kaip ji pajėgia kitus įkvėpti, uždegti ir visiems kartu pačiomis šviesiausiomis, šilčiausiomis spalvomis spinduliuoti lietuviybę, kalbamės su pačia ŠT pirmininke.

Darbas švietimo taryboje atima daug laiko ir yra savanoriškas. Tad svarbu buvo sukurti stiprią komandą, kuri kartu dirbtų ir padėtų įgyvendinti norimus projektus. Šiuo metu mūsų komanda labai stipri ir bendramintė. Visi dirbame savo darbus ir todėl tiek daug yra pasiekta JAV LB lituanistiniame švietime. Stipri komanda – sėkmės laidas. Tai Laima Apanavičienė, Kristina Petraitienė, Kristina Vyšniauskienė, Giedrius Stankevičius, Mirga Girniuvienė, Laima Petroliūnas, Audronė Elvikienė, Aurelija Žulkutė, – sako Aukšė Motto.

Kokius projektus pateikiate mokykloms, ar daug sulaukiate darbų?

Pradėjus dirbti Švietimo taryboje pradėjau organizuoti meno ir rašinių konkursus JAV lituanistinėse mokyklose. Pirmą mintį buvo, kad gražiausi piešiniai ir rašiniai būtų ne tik skelbiami „Draugo“ laikraštyje, bet turėtų ir išliekamąją vertę. Taip kilo mintis vaikų darbus sudėti į meno knygą. Pamažu svajonės ėmė pildytis. Pirmąją meno knygą pavadinoje pagal K. Donelaitį – „Metai“. Po to buvo kita ir dar kita knygos: „Šalis ta Lietuva vadinasi“, „Seku seku pasaką“, „Iš močiutės skrynios“. Geriausių darbų autoriai buvo apdovanojami išleistomis knygelėmis su jų pačių darbais. Beveik kasmet piešinių konkursui sulaukiame daugiau kaip 1000 vaikų darbų, šiek tiek mažiau pateikiama rašinių – nuo 800-900 prozos bei vaikų sukurtų eilėraščių.

Kaip Lietuvos jubiliejiniais metams gimė piešinių konkursas? Ar buvo kitų sumanymų, pasiūlymų? Ar mokyklos aktyviai dalyvavo?

Kuomet lankiausi Lietuvoje ir dalyvavau mokytojų seminare, ten buvo pasiūlyta sugalvoti projektą, jungiantį pasaulio lituanistines mokyklas. Taip ir gimė šis projektas, kuris buvo pavadintas „Lietuva mano širdyje“. Džiugu, kad mokyklos tikrai labai aktyviai įsijungė į šį konkursą, atsiuntė ne tik atrinktus darbus, bet savo mokyklų aprašymus, nuotraukas ir noriai talkino derinant tekstus bei maketuojant mokinių piešinius.

Kas Jums padėjo, rėmė knygos išleidimą, kur ją spausdinote? Kas galėjo įsigyti šį leidinį?

Lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ mokytoja Rita Clemens jau ne pirmus metus maketuoją meno knygeles, tad ir šį kartą bendras darbas su Lietuvos leidykla – spaustuve „Utenos Indra“ buvo vainikuotas gražia knyga – „Lietuva mano širdyje“. Šiomis knygomis pir-

JAV LB Švietimo tarybos palapinėje Dainų šventės metu Lietuvoje praėjusią vasarą. Švietimo tarybos archyvo nuotr.

Su Švietimo tarybos veikla susipažinti atvyko ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

mausia buvo apdovanoti konkurso dalyviai ir bibliotekos Lietuvoje. Šiemet, švenčiant Pasaulio lietuvių dieną Vilniuje, su JAV LB Švietimo darbais, išeivijos mokyklomis bei jų veikla susipažino daugybė svečių, aplankiusių mūsų paviljoną. Garbūs svečiai taip pat buvo apdovanoti meno knygomis.

Noriu pasidžiaugti, kad ir šiam projektui, taip ir kitiems, finansinę paramą skyrė Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos Užsienio lietuvių skyrius ir Lietuvių Fondas. Ačiū.

Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena – Lietuvos jubiliejaus iškilmų metu Jūs buvote Lietuvoje. Kaip ir kur Jūs pristatėte išeivijos Lietuvą. Su kokiais mintimis grįžote?

Taip, šių metų liepos 1-ąją Vilniaus Rotušės aikštėje rinkosi viso pasaulio Lietuva! Iš viso pasaulio tautiečius subūrė renginys – „100 Lietuvos veidų – SUJUNKIME LIETUVĄ“. Tokia galybė žmonių – pasaulio lietuvių bendruomenės ir tautinės bendrijos – vienu metu Lietuvos širdyje suvažiavo pirmą kartą. Todėl JAV LB Švietimo tarybai labai svarbu buvo parodyti lituanistinių mokyklų darbą, pristatyti savo veiklą.

Per penkerius metus užsimezgė labai tamprūs ryšiai su Lietuvos švietimo ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vedėja Virginija Rinkevičienė. Nuolatinis bendravimas, susitikimai seminaruose, finansinė parama lituanistinėms mokykloms parodė, kad nors mes ir esame toli nuo Lietuvos, bet visi dirbame vardan Lietuvos. Kad kiekviename kampelyje, kur kuriasi mokykla, bendruomenė, ten užsidega mažas švyturys, ten kuriasi dalelė Lietuvos.

Esate užimta pagrindiniu darbu, turite rūpintis sveikata, o visą save atiduodat daugeliui nelabai suvokiama (išeivijoje pasmerktam) reikalui – lietuviybės išsaugojimui, puoselėjimui. Kodėl Jums tai svarbu, kam Jums to reikia? Ar tai iš senelių, prosenelių, tėvų ar palikus tėvynę atėjo toks pajautimas, ar kitaip?

Tai, kas yra giliai širdyje, tą atsi-nešame ateidami į šį pasaulį, ir tai negali išnykti, nepriklausomai kur begyventum. Lietuве gimus negaliu išduoti savo prigimties, senelių, tėvų atminimo. Jau 9 metai vadovauju lituanistinei mokyklai „Lietuvėlė“ ir visada pabrėžiu mokiniams, tėveliams, kad didžiuotųsi esą lietuviai, kad savo vaikus mokintų kalbėti lietuviškai, nes visi turime galimybę bet kada sugrįžti į Lietuvą.

Aš dažnai grįžtu į Lietuvą ir visada mane užvaldo geras jausmas, tarsi niekada nebūčiau niekur išvykus... Džiaugiuosi, kad anūikai lankė ir lanko lietuvišką mokyklą, puošiasi tautiniais kostiumais ir lankosi Lietuvoje.

O kada Jūs laiminga, ko reikia, kad taip jaustumėtės?

Manote, kad norėdami būti laimingi, turime vaikytis laimės? Aš tiesiog džiaugiuosi tuo, ką turiu, o laimė ateina tada, kai nustoji kažko laukti, tikėtis ir pradedi gyventi šia diena, t.y. džiaugtis tuo, kuo esi, ką veiki, kur keliauji, visai nesikrimsdama dėl to, kuo turėčiau būti ar kur norėčiau atsidurti. Tiesiog žinau, kad sėkmė lydi tuos žmones, kurie yra atkaklesni, atsparesni, nepavydūs ir nesivadovauja iliuzijomis. Tada sėkmė ir laimė ateina savaime. Šias visų laukiamas viešnias reikia kantriai prisijaukinti... Tiesiog išmokau būti dėkinga Kūrėjui už smulkmenas, gerus žmones, savo vaikus ir anūkus, savo gimimą, sveikatą, nes nuo dėkingumo prasideda meilė...

RAŠINIO KONKURSA-2018 PRISIMENANT

VILMA POLIUVIENĖ

2018 m. Lietuvai ir visiems lietuviams buvo ypatingi. Šventėme nepriklausomos Lietuvos atkūrimo 100-metį. Kiekvienam lietuviui – tai didelė šventė. Visi susibūrėme, tapome vieningesni. O mums, gyvenantiems šiapus Atlanto, tai dar viena proga prisiminti senelių, tėvų žemę, jos nuostabią istoriją, tradicijas, nepakartojamas dainas ir šokių.

JAV LB Švietimo tarybos surengtame rašinių konkurse svarbiausia taip pat buvo Lietuva. Nuo pat mažiausių klasių iki mokyklos vyriausiųjų visi rašė apie Lietuvą. Mažiausi mokinukai bandė įsivaizduoti, kokia galėtų būti Lietuva po šimto metų. Kai kurie net eilėraštkus sukūrė Lietuvai. Vyresni prisiminė Lietuvos istoriją, jos kovų kelią iki šių dienų. O patys vyriausieji aprašė savo santykį su Lietuva, jos perspektyvas ir pokyčius, kuriuos norėtų padaryti, kad Lietuvoje būtų geriau...

Į rašymo konkursą savo darbus atsiuntė 16 lituanistinių mokyklų. Komisija, kurią sudarė Vida Rupšienė (Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė), Vilma Poliuvienė (Čikagos lituanistinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja) ir Simona Norgėlaitė (Čikagos lituanistinės mokyklos lietuvių kalbos mokytoja) turėjo rimtai padirbėti. Ilgai skaitė, tarėsi, rinko geriausius, nuoširdžiausius...

Nugalėtojais tapo

2–3 klasių grupėje: I vieta – Rokas Bilevičius, 2B kl., Čikagos lit. m-kla; II vieta – Andrius Harton, 3 kl., K. Donelaičio lit. m-kla; III vieta – Benas Antanavičius, 3 kl., V. Krėvės lit. m-kla.

Paskatinamieji: Vestina Davidonytė, 3 kl., K. Donelaičio lit. m-kla; Briana Jaskevičius, 3B kl., Maironio lit. m-kla; Joris Prancus, 3 kl., Čikagos lit. m-kla.

4–6 klasių grupėje: I vieta – Ilona Kudirka, 4 kl., Maironio lit. m-kla; II vieta – Izabelė Vilimas, 6 kl., Lietuvių m-kla Washington; III vieta – Matilda Petkus, 6 kl., Gedimino lit. m-kla.

Paskatinamieji: Samanta Padkamaris, 4 kl., „Saulėto kranto“ lit. m-kla; Vytas Vitkus – 6 kl., Šv. Kazimiero lit. m-kla; Greta Pavilonytė, 4 kl., Maironio lit. m-kla; Paula Južėnas, 4 kl., Čikagos lit. m-kla.

7–8 klasių grupėje: I vieta – Adelė Beleckaitė, 7 kl., Indianapolis lit. m-kla; II vieta – Darius Hayden, 7 kl., Šv. Kazimiero lit. m-kla; III vieta – Urtė Bazevičius, 7 kl., Dr. V. Kudirkos lit. m-kla; III vieta – Aleksandra Jackson, 7 kl., Gedimino lit. m-kla.

Paskatinamieji: Gabrielė Keegan, 7 kl., Bostono lit. m-kla; Nia Petrauskaitė, 7 kl., Dr. V. Kudirkos lit. m-kla; Rokas Skirpa – 7 kl., K. Donelaičio lit. m-kla.

9–10 klasių grupėje: I vieta – Deimantas Gilyš, 10 kl., Čikagos lit. m-kla; II vieta – Aras Daulys – 9 kl., Maironio lit. m-kla; II vieta – Emilė Kajotaitė, 10 kl., Šv. Kazimiero lit. m-kla.

Paskatinamieji: Nicholas Devoe, 8 kl., A. Kazickienės lit. m-kla; Dominykas Gaidys – 9 kl., Šv. Kazimiero lit. m-kla.

Iš rašinėlių anglų kalba: I vieta – Kristina Anele Vidziunas, Aušros lit. m-kla; II vieta – Laura Tribulauskaitė, 7 kl., Bostono lit. m-kla; III vieta – Rachel Victoria Bartunek, Lietuvių mok. Washingtone.

I vietos laimėtojas 2–3 klasių grupėje Rokas Bilevičius, 2B kl., Čikagos lituanistinė m-kla, IL.

Mano Lietuva po 100 metų

Nors aš negyvenu Lietuvoje, bet man labai įdomu, kaip Lietuva atrodys po šimto metų. Po šimto metų Lietuvos prezidentas bus Ažuolas, nes jis stiprus ir galingas. Lietuvą saugos devyngalvis slibinas. Niekur nebus mašinų, o žmonės skraidys kilimais. Jie net galės nuskristi į kitą planetą. Lietuvoje žmonės valgys vaisius ir daržoves. Žmonės gyvens palapinėse ir keliaus po visą Lietuvą. Jie gyvens draugiškai ir niekada nesipyks.

Aš norėčiau gyventi tokioje Lietuvoje.

4–6 klasių grupės I vietos laimėtoja Ilona Kudirka, 4 kl., Maironio lituanistinė m-kla, IL

Ką rastume atvėrę senolių kraičio skrynią

Lietuviai pačius brangiausius dalykus laikydavo kraičių skryniuose. Mūsų šeimos kraičio skrynias yra mano proseneliai Juozas ir Maria Plačiai. Noriu apie juos papasako-

Rogalando lietuvių bendrijos vaikų laisvalaikio centro „Draugystė“ vaikai, Norvegija.

Erika Daniliuk (9 m.) „Trakų grožis“. Corko lituanistinė mokykla „Banga“, Airija.

Fausta Jakštaitė (11 m.), lituanistinė ugdymo studija „Jūra“, Portsmouth, Jungtinė karalystė.

Atėnė Jagminaitė (10 m.), „Draugystė“, Norvegija.

ti. Mano proseneliams buvo labai svarbi lietuviybė, jie visą gyvenimą pašventė jaunų lietuvių ugdymui ir švietimui. Mano proseneliai buvo pedagogai ir kai jie apsisėdė, dirbo įvairiose mokyklose ir gimnazijose. Po vieno posėdžio visi mokytojai sudainavo Lietuvos himną, kuris rusams nepatiko. Rusai surašė sąrašą mokytojų ir norėjo juos išvežti į Sibirą. Išsigandę mano proseneliai naktį išplaukė laivu iš Švento-sios į Švediją, o vėliau atvyko į Čikagą. Prosenelis Juozas vadovavo Roseland lituanistinei mokyklai, vėliau dirbo ir vadovavo Dariaus ir Girėno mokyklai. Vėliau jis buvo Švietimo tarybos pirmininkas. Prosenelis mirė dar man negimus. Aš visada pagalvoju apie savo prosenelį, kai giedu Lietuvos himną. Jis mano kraičio skrynioje paliko meilę knygutėms ir lietuviškam žodžiui. Ir aš labai myliu Lietuvą ir seku savo prosenelių pavyzdžiu, nes jų gyvenimas buvo kaip didelė kraičio skrynias, kur tilpo visa lietuviybė.

Nukelta į 8 psl.

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

Gyvenimas

JUOZAS GAILA
gaila1@verizon.net

Nepajuntu, kaip kiekvieną rudenį ir žiemos pradžioje apima mane savotiška nostalgia. Prisimenu Vokietiją, Gross Hesepe DP stovyklą, kurią, kiek akis užmatė, supo ištisi durpynai. Ne kartą išeidavau į tuos durpynus pabūti vienas. Bent valandėlę nutoldavau nuo triukšmingo barako, nuo kūdikių klyksmo, įskaitant ir mano tik ką gimusios sesers, nuo bepolitikuojančių vyrų, apsėdusių geležinę krosnelę barako vidury, nuo besiginčijančių moterų, kuriai priklauso eilė su puodu prie krosnelės...

Šiandien sėdžiu su žmona, deja, jau treči metai, kaip ji praradusi trumpąją atmintį. Duktė, patyrusi, kad be jos galiu susitvarkyti su jos mama, išvyko dirbti į Vilnių, vieną amerikiečių įmonę. Negaliu pykti, juk ji dirba už atlyginimą, o aš net penkerius metus (1993–1997) dirbau Lietuvoje be atlyginimo. Atrodo, abu pamilome Lietuvą, ir ne tik iš tolo. Mintyse grįžtu į ją, ne į dabartinę, bet prieš 20 metų, kai joje dirbau. Kas savaitgalį paruošdavau pranešimus apie įvykius Lietuvoje, dažniausiai politinius, ir elektroniniu paštu išsiuntinėdavau Lietuviių Bendruomenės veikėjams.

Šiandien, bevartant tuos senus pranešimus, akis užkliuvo už vieno pranešimo, kurį tada parašiau pamatęs laikraščio antraštę „Šeimos lemtis: duktė ir

tėvas nusižudė, motina išprotėjo“. Pasirodo, Mažeikiuose iš savo buto septintame aukšte, susiginčijusi su savo vyru, iššoko 21 metų Lijana Bartkuvienė, palikusi trejų metų sūnelį. Bažnyčia nepriėmė savižudės... Savaitei praėjus apimtas širdgėlos dėl dukters žūties, kartodamas, kad be dukters nenorįs gyventi, išgėręs, iš vienuolikto aukšto iššoko ir užsimušė jos 43 metų tėvas. Motina, per savaitę, netekusi dukters ir vyro, išprotėjo...

Baisi tragedija, bet Lietuvoje tai ne naujiena. Juk tapome savižudžių tauta – pirmaujame Europoje. Lietuvis, tiek jaunas, tiek senas, pritrūksta drąsos gyventi. Pritrūksta drąsos kovoti už būvį, pritrūksta drąsos kurti, dirbti, siekti, nugalėti. Ištremtieji į Sibirą baisiausiomis sąlygomis gelbėjo savo gyvybes, trokšdami grįžti į Lietuvą, nors jų ten nelaukė ir dažnai net nepriėmė, o šiandien lietuvis laisvoje tėvynėje praranda viltį ir ryžtą gyventi. Ir kokia bažnyčia, kuri atsisako nelaimingąjį laidoti ir už jo sielą melstis, tuo gilindama artimųjų skausmą... Ar ta bažnyčia ir jos tarnai užmiršo, kaip Kristus mylėjo nusidėjėlius?

Kai tautoje tiek daug nebranginančių savosios gyvybės, nenuostabu, kad nebranginama ir kitų. ...Prisimenu, Vėlinių išvakarėse Klaipėdoje, Kaune buvo nušauti tarpusavyje kovojančių kriminalinių gaujų vadeivos, neminint rastų lavonų ar ligoninėse atsidūrusių su sunkiais ir nepagydomais kūno sužalojimais. Šv. Jokūbo ligoninėje su sužalojimais kovojo Amerikos lietuvis Raimondas Mieželis. Atvyko jis į Lietuvą padėti savo draugui Valdui Adamkui jo rinkiminėje kampanijoje į prezidentus. Ketvirtadienio vakarą jis dalyvavo Menininkų rūmuose, kur vyko Vytauto Dambravos, Juozo Kojelio knygų

pristatymas ir susipažinimas su išeivijos veikėjais: Jadvyga ir Adolfu Damušiais, inž. Antanu Rudžiu iš Čikagos, Daina ir Linu Kojeliais. Iš šio vakaro rengėjų ir gausiai susirinkusiųjų teko išgirsti daug gražių žodžių ne tik šių veikėjų, bet ir visos išeivijos adresu. Programai pasibaigus su Raimundu Mieželiu ruošėmės eiti namo, tačiau aš kažkaip užkliuvau, norėdamas dar su kitais pasikalbėti, ir jis atsisveikinęs su manim išėjo vienas. Kitos dienos rytą sužinojau, kad išėjęs buvo užpultas ir žiauriai sumuštas.

...Per Vėlines takais ir takeliais skuba lietuviai į kapines, nešini gėlėmis ir vainikais. Kapinėse plazda tūkstančių žvakių liepsnelės. Jų šviesoje lietuvis prisimena ir apverkia savo mirusius artimuosius, kalba su jais, guodžiasi ir apmąsto savo gyvenimą, tokį trapų, dažnai sunkų ir vargingą. O rudens dangus toks niūrus, atrodo, tuoj pravirks. Ak, kad Visagalis ne tik nušluostytų mūsų ašaras, bet ir suteiktų lietuviui ryžto ir stiprybės gyventi, ir gyventi dorai. Kad Lietuvos dukros nepasklistų po pasaulio viešnamius, kad jos sūnūs netaptų savo brolių žudikais ir prievartautojais, kad Lietuvos vadovai neveidmainiautų ir neapgauдинėtų ir kad kiekvieno mūsų širdyse dingtų kartėlis ir pyktis.

Grįžtu į dabartį. Lietuva nepažįstamai pasikeitė. Pasikeitė ir gerąją pusę. Tačiau nedžiugina manęs toks masinis bėgimas iš jos. Tiek pairusių šeimų, tiek kalinčių kalėjimuose užsieny. Per tiek metų nesusi-kūrė tikros politinės partijos ir lietuvis vis dar nežino už ką balsuoti. Stebėtinai daug milijonierių, o ar turintieji verslą pakankamai jautrūs tiems, kurie jiems dirba? Lietuvis vairuotojas keliuose visai nemyli nei savęs, nei kitų...

RAŠINIO KONKURSA-2018 PRISIMENANT

Atkelta iš 7 psl.

7–8 klasių grupėje I vietos laimėtoja **Ade-lė Beleckaitė**, 7 kl., Indianapoliso lituanistinė m-klą, IN.

Nuo senų laikų lietuviai už laisvę kovojo

Kas yra laisvė? Kodėl ji yra mums svarbi? Nuo senų laikų laisvė buvo svarbi lietuviams. Tai tikėjimo ir žodžio laisvė. Nors Lietuva buvo maža, lietuviai visada troško būti laisvi. Bet už laisvę reikia kovoti.

Ir nuo senų laikų lietuviai kovojo dėl laisvės. Viduramžiais, kad išlaikytų savo teritoriją, lietuviai kariavo su kryžiuočiais. Kariauti nebuvo lengva, nes visi, lietuviai ir kryžiuočiai, kariavo su kardais. Nors kryžiuočių armija buvo skaitlingesnė, lietuviai, vedami Vytauto Didžiojo, nugalėjo juos gudrumu ir laimėjo Žalgirio mūšį.

Lietuva be galo daug kentėjo nuo Rusijos okupacijos. Daugybė lietuvių buvo ištremti į Sibirą. Mano seneliai taip pat buvo išvežti į Irkutsko kraštą.

Lietuviai nepasidavė. Jie ėjo į miškus partizanauti. Mano močiutės brolis Petras buvo partizanas. Kaip ir mano prosenelis Juozas Vitkus-Kazimieraitis, kuris vadovavo partizanų pasipriešinimui ir kovojo už Lietuvos laisvę. Nebuvo lengva. Labai daug žmonių žuvo. Mano prosenelis taip pat buvo nušautas rusų.

Bet lietuviai niekada nepasidavė ir visada turėjo viltį, kad Lietuva bus laisva. Aš labai džiaugiuosi, kad šiais metais Lietuva ir visi pasaulio lietuviai švenčia Lietuvos Nepriklausomybės 100-ąją gimtadienį! Aš linkiu, kad Lietuva visada būtų laisva ir niekada neturėtų priešu.

9–10 klasių grupės I vietos laimėtojas **Deimantas Gily**s, 10 kl., Čikagos lituanistinė m-klą, IL.

Kuo aš naudingas Lietuvai?

Kiekvienas žmogus yra naudingas savo šaliai ir visai nesvarbu, ar jis yra savo šalies pilietis, ar gyvenantis svetimoje valstybėje.

Mano šeima išvyko iš Lietuvos prieš devynerius metus, ir aš ne savo noru tapau kitos šalies piliečiu. Bet tai nereiškia, kad aš nebūsiu lietuvis ir mano valstybė man nerūpi. Aš naudingas Lietuvai tuo, kad ją nešiojuosi savo širdyje ir visiems savo amerikiečiams draugams, kurie nieko nėra girdėję apie šią mažą šalį, pristatau ją kaip nuostabiai gražią ir slaptingą.

Pasakoju, kad Lietuvoje galima laisvai uogauti, grybauti, žvejoti ar tiesiog pievose skinti gėles. Visi amerikiečiai susidomėję klausosi, kad mano šalyje stovi senovinės pilys, driekiasi miškai, žaliuoja pievos, teka upės, o vakarinę Lietuvos pakrantę skalauja Baltijos jūra. Aš manau, jei žmogus yra doras, sąžiningas, siekia mokslo, daro karjerą, rūpinasi savo šeima, stengiasi išlaikyti savo šalies tradicijas, švenčia šventes ir nepamiršta savo šaknų, toks žmogus yra naudingas savo šaliai.

Iš tikro aš labai pasiilgau savo šalies ir vis prašau mamos, kad grįžtu-me ten vasarai. Norėčiau aplankyti Vilnių, Kauną, Klaipėdą, Palangą ir savo gimtuosius Šiaulius. Kas žino, gal ateityje aš tapsiu koku nors kompiuterinių programų kūrėju, o gal puikiu krepšininku. Tuomet mano lietuviška pavardė garsins Lietuvą ir čia, už Atlanto.

JAV LB Švietimo taryba 2019 m. skelbia naują meno konkursą, skirtą Juozo Tumo-Vaižganto metams

Rašinių konkursas vyks
vasario 02-03 – 9-10 d. mokykloje.

Paskutinė data pašto spaudui – 2019 m. vasario 20 d.

Rašinių konkurso temos:

2–3 klasės: 1. „Miško pasaka“; Mokiniams trumpai papasakoti apie rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto gyvenimą bei kūrybą vaikams. Rekomenduojama perskaityti keletą jo trumpų apsakymų ir aptarti. Pabrėžti rašytojo didelę meilę gamtai. Tai būtų įvadas į vaikų rašinėlį. (Kas tave sutinka miške? Kokie garsai? Kas miške gyvena? Kodėl turime gerbti ir saugoti gamtą?...); 2. „Kodėl tau brangi lietuvių kalba?“

4–5–6 klasės: 1. „Lietuvos vietovardžių kilmė – mūsų istorija ir garbė“; Pasikalbėti apie Lietuvos praeitį. Prisiminti padavimus, legendas, pasakojimus apie miestų, kaimelių, ežerų, piliakalnių vardų atsiradimą; 2. „Ką mums kalba miškai ir pievos“; Galima prisiminti Lietuvos istoriją. Kiek visko galėtų papasakoti miškai ir pievos, jei prakalbėtų... (1-2 ranka rašyti puslapiai.)

7–8 klasės: 1. „Aš esu Pasaulio lietuvis“; Ką reiškia būti Pasaulio lietuviu? Kodėl tau atrodo, kad tu gali vadintis Pasaulio lietuviu? Ar tu gali didžiuotis tuo?; 2. "Adolfas Ramanauskas-Vanagas – mokytojas ir partizanas"; Prisiminti Lietuvos istoriją, partizanų veiklą, laisvės kainą... (1-2 ranka rašyti puslapiai.)

9–10 klasės: 1. „Kas jungia Pasaulio lietuvius“; Kalba, kultūra, papročiai, kas dar?; 2. „Garbė būti Pasaulio lietuviu“; Ką reiškia būti atsakingam už Lietuvą? Kaip tu gali prisidėti prie Lietuvos gerovės kilimo? Gal tu žinai žmogų, kurį galėtum pavadinti Pasaulio lietuvių garbės piliečiu?; 3. „Lietuvos nepriklausomybės kaina“; Kiek reikėjo kovoti, ką patirti ir išgyventi, kad Lietuva džiaugtųsi nepriklausomybe? (1-2 ranka rašyti puslapiai.)

Anglų kalba: 1. „Ką reiškia būti Pasaulio lietuviu“; Ar tu vadini save lietuviu? Kas jungia visus lietuvius? Ar tu gali vadinti save Pasaulio lietuviu? Tai garbė ar atsakomybė?; 2. „Kodėl tau brangi Lietuva?"; Lietuva – taškas žemėlapyje ar tai dalis tavo širdies? Kas tave jungia su Lietuva? (1-2 ranka rašyti puslapiai.)

2019 m. Piešinių konkursas vyks pagal Juozo Tumo-Vaižganto kūrybą „Mikutis gamtininkas“, „Dėdės ir dėdienės“

1. Piešinių konkursas vyksta mokyklose nuo sausio 6 d. iki vasario 18 d.; piešimo dienas parenka mokyklų vadovai.
2. Paskutinė data pašto spaudui – 2019 m. vasario 20 d.

Kviečiame moksleivius dalyvauti konkurse.

**2019-ųjų metų proga
padovanok sau ir kitam
110-ąjį Gimtadienį švenčiantį
DRAUGĄ!**

Laikraščio jubiliejaus proga siūlome ypatingą kainą:

Naujiems prenumeratoriams – 110 dol.

Internetinė laida – 99 dol.

Padėk gyvuoti ilgiausiai pasaulyje
leidžiamam lietuviškam laikraščiui!

Remk skaitydamas – www.draugas.org

Remk pirkdamas – smile.amazon.com
(paramos gavėjas – Draugas Foundation)

Remk skleisdamas žinią – užsisakyk nemokamą
naujienlaiškį svetainėje www.draugas.org

Remk draugaudamas – Facebook paskyra Draugas

**4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629,
tel. 773-585-9500**

www.draugas.org

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Trys universitetai tapo vienu

Vilnius (Mano vyriausybė) – 2019 m. sausio 1 d. pasibaigė Lietuvos edukologijos universiteto (LEU) ir Aleksandro Stulginskio universiteto (ASU) reorganizavimas prijungimo prie Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) būdu. Tai yra pirmasis įgyvendintas LR Vyriausybės numatyto universitetų tinklo pertvarkos žingsnis.

Trys universitetai oficialiai tapo konsoliduotu VDU, kuris bus plačiausios aprėpties ir vykdys mokslinius tyrimus bei studijas humanitarinių, socialinių, fizinių, menų, biomedicinos, technologijos ir žemės ūkio mokslų srityse. Integracija siekia užtikrinti aukštą studijų ir mokslo kokybę, mažinti studijų programų dubliavimą, skatin-

ti tarpdisciplininius tyrimus bei efektyviai naudoti mokslo ir studijų infrastruktūrą. Po susijungimo LEU tapo VDU Švietimo akademija, o ASU – VDU Žemės ūkio akademija.

Jau yra patvirtintos naujos VDU akademinių ir neakademinių padalinių struktūros. Universitetų jungimas keičia situaciją: optimizuojama infrastruktūra, jungiamos besidubliuojančios funkcijos, integruojamos studijų programos ir fakultetai. Pagrindinis šios pertvarkos tikslas yra sukurti tokią sistemą, kuri sudarytų sąlygas horizontaliam bendradarbiavimui – nebus nei atskirų struktūrų, nei atskiros valdymo.

SGD terminalo išlaikymas atpigs 10 mln. eurų

Vilnius (ELTA) – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK) perskaičiavo SGD terminalo saugumo dedamąją – joje sumažinus paskirtojo tiekėjo sąnaudas, terminalo išlaikymas kitamet atpigs 10 mln. Eurų.

2019 metų sausio 1 dieną, „Litgas“ prijungus prie „Lietuvos energijos tiekimo“, pastaroji įmonė perims paskirtojo tiekimo veiklą.

Terminalo išlaikymas atpigs labiau negu planuota anksčiau – prieš

patvirtinant naująjį paskirtojo tiekimo modelį, skaičiuota, kad dėl mažinamų paskirtojo tiekėjo sąnaudų SGD terminalo saugumo dedamoji sumažės 6 mln. eurų.

Naujajame modelyje numatyta, kad paskirtajam tiekėjui nebebus kompensuojamos balansavimo, SGD saugojimo ir kitos sąnaudos.

Naująjį SGD paskirtojo tiekimo modelį spalio 31 dieną patvirtino Europos Komisija.

Lietuviai pagal išlaidas alkoholiui – tretis ES

Vilnius (BNS) – Lietuviai pagal išlaidų dalį alkoholiui 2017 metais užėmė trečią vietą Europos Sąjungoje (ES) – Lietuvos gyventojai atsilieka tik nuo Latvijos ir Estijos, rodo naujausi Europos statistikos duomenys.

Didžiausią dalį namų ūkių išlaidų alkoholiui pernai skyrė estai (5,2 proc.), antroje vietoje buvo latviai (4,9 proc.), trečioje – lietuviai (4 proc.).

Po Baltijos šalių sekė Lenkija (3,5

proc.), Čekija (3,3 proc.) ir Vengrija (3 proc.). Tuo metu ispanai pernai alkoholiui skyrė mažiausią dalį visų išlaidų – 0,8 proc., graikai ir italai – po 0,9 proc.

Pasak Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO), Europoje suvartojamo alkoholio lygis yra aukščiausias pasaulyje, be to, čia fiksuojama daugiausiai su alkoholio vartojimu susijusių mirčių.

Lankomiausia vieta – Šaltojo karo muziejus

Šiauliai (Alkas.lt) – Šaltojo karo ekspozicija prieš aštuonerius metus atvėrusi duris iki šiol pritraukia tūkstančius lankytojų iš tolimiausių pasaulio kampelių. Dabartinė ekspozicija tikrai labai įdomi ir šiuolaikiška. Karinės bazės istoriją ir daug kitų įdomių žinių galima išgirsti iš ekskursijos vadovo grupinėje ekskursijoje arba keliaujant savarankiškai su audio gido įrenginiu.

Vasarą ekskursijas lietuvių, rusų ir anglų kalbomis vedė 6 vietiniai gidai. Talkino ir Žemaitijos nacionaliniame parke savanoriavusi Elisa Di Marco iš Italijos. Ji vedė ekskursijas anglų ir italų kalbomis.

Iki gruodžio 1-osios Šaltojo karo ekspozicijoje sulaukta 37 888 lankytojų iš viso pasaulio. Apie 1,5 proc. daugiau nei praėjusiais 2017 metais. Ekspozicija labiausiai domisi lietuviai, kurie sudarė apie 75 proc. (28 371) visų lankytojų.

Smagu, kad daugėja atvykstančių užsienio turistų. Daugiausia lankytojų sulaukta iš JAV (1 527), Vokietijos (1 513), Olandijos (652), Jungtinės Karalystės (623). Džiugina, kad ekspozicijoje apsilanko turistai ir iš tolimesnių kraštų, tokių kaip Paragvajus, Mauricijus, Lichtenšteinas, Taivanas, Pietų Afrikos respublika, Japonija,

Šaltojo karo ekspozicija sulaukia vis didesnio lankytojų skaičiaus. Turistopasaulis.lt nuotr.

Naujoji Zelandija.

Ne vasarą lankytojus domina mokomasis užsiėmimas „Žaidimai ir atradimai raketinėje bazėje“, kurio metu dalyviai ne tik susipažįsta su Šaltojo karo istoriniu laikotarpiu, bet ir atlieka įvairias užduotis, šifruoja koduotes, susipažįsta su aplinka per poįėjčius.

Jau tapo tradicija paskutinį spalio penktadienį rengti netradicinę ekskursiją po raketinės bazės nelankomas patalpas. Ekskursija „Šaltojo karo ekspozicija kitaip“ – tai išskirtinė proga patyrinėti kitokią Plokštinės raketinę bazę, pamatyti bazės vietas, kurios dar niekada nebuvo atvertos turistams. Kadangi, susidomėjimas šiuo renginiu yra didelis, nuo 2019 metų išskirtinės ekskursijos bus rengiamos bent 4 kartus per metus.

D. Trump grasina nepaprastą padėti

Washingtonas (ELTA) – Donald Trump pareiškė galintis paskelbti nepaprastą padėti Jungtinėse Valstijose ir pastatyti sieną, skiriančią JAV ir Meksiką, be Kongreso pritarimo.

Toks prezidento pareiškimas pasirodė po susitikimo su aukštais demokratų partijos pareigūnais, kurie atsisakė pritarti D. Trump reikalavimams finansuoti sieną.

D. Trump ir demokratams nesutariant dėl sienos finansavimo, prezi-

dentas atsisako pasirašyti vyriausybės institucijų finansavimo įstatymą iki tol, kol nebus skirti pinigai sienai tarp JAV ir Meksikos.

Jis tikino pasiruošęs daliniam vyriausybės institucijų užsidarymui, šiuo metu trunkančiam jau 3 savaites, kuris, jo teigimu, gali trukti metų metus. Nuo gruodžio 22 d. apie 800 tūkst. federalinės vyriausybės institucijų darbuotojų negauna atlyginimų.

J. Mattis palinkėjo „tvirtai laikytis“

Washingtonas (BNS) – JAV gynybos sekretorius James Mattis atsisveikino su Pentagonu ir paragino kariškius „tvirtai laikytis“, jam atsisakę pritarti D. Trump reikalavimams finansuoti sieną.

J. Mattis atsistatydino gruodžio 20-ąją, D. Trump apstulbinus savo vyriausybę ir įstatymų leidėjus nurodymu išvesti visus Sirijoje dislokuotus amerikiečių karius.

„Mūsų departamentas yra įrodęs esąs pajėgiausias, kai laikai yra patys sunkiausi“, – sakoma J. Mattis pranešime Pentagono darbuotojams.

„Taigi, tikėkite mūsų šalimi ir

tvirtai laikykitės – kartu su mūsų sąjungininkais, susivienijusiais prieš mūsų priešus“, – pridūrė jūros pėstininkų dimisijos generolas.

Po J. Mattis apie savo atsistatydinimą paskelbė Brett McGurk – JAV ypatingasis pasiuntinys prie koalicijos, kovojančios su džihadistų judėjimu „Islamo valstybė“ (IS), kurią D. Trump paskelbė jau įveikta.

„Linkiu sėkmės savo buvusiems kolegoms civiliams ir kariškiams, jiems dirbant ypač sudėtingomis aplinkybėmis, kad apgintų mūsų didžios šalies interesus“, – sakoma B. McGurk Twitter žinutėje.

Prasidėjo J. Khashoggi žudikų teismas

Riyadh (ELTA) – Praėjus trims mėnesiams po Saudo Arabijos žurnalisto Jamal Khashoggi nužudymo, Riyadhe prasidėjo procesas prieš 11 įtariamųjų.

Prokuratūra penkiems įtariamiesiems reikalauja mirties bausmės.

Po žurnalisto nužudymo Saudo Arabijos vadovybė sulaukė didelės užsienio kritikos. K. Khashoggi buvo nužudytas spalio pradžioje Saudo Arabi-

jos konsulate Stambule karalystės agentų. Virtinė ženklų rodė, kad su nužudymu susijęs sosto įpėdinis Mohammed bin Salman, karaliaus sūnus.

Generalinė prokuratūra lapkritį paskelbė, kad pateikti kaltinimai 11 vyrų iš Saudo Arabijos, tačiau jų pavardės neįvardytos. Nusikaltimo organizatoriumi laikomas buvęs slaptosios tarnybos vado pavaduotojas Ahmed al-Asiri.

Britai prašo kitų ES šalių pilietybės

Londonas (ELTA) – Artėjant „Brexit“, pastebimai išaugo skaičius britų, priimančių kitos ES šalies pilietybę. Britai, pavyzdžiui, renkasi būti tokių šalių, kaip Vokietijos, Airijos, Portugalijos ir daugelio kitų piliečiais. Galimybės gauti pilietybę atskiros ES šalys yra skirtingos.

Kovo gale numatytas išstojimas iš ES daugeliui britų kelia didelį nesau-

gumą. Jie ypač baiminasi ekonominių padarinių, jei „Brexit“ įvyks be sutarties su ES.

Susivaidijęs britų parlamentas sausio 9 dieną atnaujins savo debatus dėl „Brexit“, o trečią sausio savaitę balsuos dėl premjerės Theresa May ir ES suderėtos išstojimo sutarties. Vis dėlto mažai tikėtina, kad sutarčiai bus pritarta.

Nebegamins 500 eurų vertės banknotų

Paryžius (ELTA) – Euro zona jau greitai nebeleis naujų 500 eurų banknotų į apyvartą, daugiausia dėl nuogastavimų, kad violetinės spalvos banknotai yra itin parankūs nusikaltėliams. Dauguma euro zonos šalių jau stabdo 500 eurų banknotų spausdinimą.

„Nuo 2019 m. sausio 27 d. 17 iš 19 nacionalinių centrinių bankų euro zonoje nebeleis 500 eurų banknotų į apyvartą“, – teigiama Europos centrinio banko (ECB) pranešime.

Austrija ir Vokietija sustabdys banknotų spausdinimą balandžio 26 d., siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, rašoma ECB pranešime. ECB primena, kad 500 eurų banknotai nėra išimami iš apyvartos ir gali būti naudojami mokėjimams.

500 eurų banknotas yra vienas vertingiausių banknotų pasaulyje, atsiliekantis tik nuo kelių, tarp jų 1000 Šveicarijos frankų (1017 eurų), banknotų.

500 eurų vertės banknotai.

Diena.lt nuotr.

Ekspertai mano, kad dėl aukštos vertės 500 eurų banknotai yra itin vertinami nusikaltėlių, plaunančių pinigus ir finansuojančių teroristus. Būtent dėl terorizmo finansavimo 500 eurų banknotą vadina „Bin Laden“.

ECB duomenimis, 500 eurų banknotai sudaro vos 2,4 proc. visų banknotų apyvartoje, o bendra jų vertė – net 20 proc. Lapkričio pabaigoje euro zonoje buvo apie 521 mln. 500 eurų banknotų.

Trys Karaliai

Parapijos salėje karalių vaidmenis atliko (iš k.) J. Platakis, V. Kelmelis ir A. Rašymas.

Atkelta iš 1 psl.

Marquette Parke esančioje Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje susirinkusius svečius pasveikino Kasparas, Merkelis, Baltazaras ir pradėjo linksmą šventę. Bibliniais išminčiais persirengę vyrai, kaip ir priklauso karaliams, susirinkusiems negailėdami dalijo aukso – geltonai blizgančių monetų formos šokoladukų. Puikią susirinkusiųjų nuotaiką palaikė ir parengta meninė programa. Scenoje pasirodė Lietuvos operos choras Čikagoje (vad. Giedrė Martin).

Šventės dalyviai vaišinosi, bendravo, kai kas prie stalų net dainą užtraukė. Buvo smagu, svečiams nesinorėjo išsiskirstyti – tai ir yra geriausias įvertinimas renginio organizatoriams.

Šventėje dalyvavo svečių ir iš Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje parapijos, kurioje tą sekmadienį taip

apsilankė Trys Karaliai. Šios parapijos narys Viktoras Kelmelis pasakojo, kad Brighton Parke esančioje bažnyčioje lietuviškos šv. Mišios prasideda 10 val. r., o vos tik joms pasibaigus, po nedidelės pertraukėlės, į tą pačią bažnyčią renkasi melstis ispanakalbiai parapijiečiai.

„Meksikiečių vaikai negalėjo atsisėbėti ir atsidžiaugti, kai bažnyčioje sutiko mūsų parapijietės Joanos Drūtytės aprenktus karalius. Vaikai norėjo su jais nusifotografuoti, visiems buvo daug džiaugsmo. Be to, šiais metais pirmą kartą ispanas kunigas paprašė, kad lietuviai Trys Karaliai nors trumpam pasilikėtų ir simboliškai padalyvautų meksikiečių šv. Mišių pradžioje“, – pasakojo V. Kelmelis.

Taigi Trys Karaliai atnešė ne tik simbolinių dovanų. Liaudyje sakoma, kad po šios šventės diena pailgėja per gaidžio žingsnį – prasideda viltingas pavasario laukimo metas.

Šventės svečiams dainuoja solistė Genovaitė Bigenytė ir Lietuvos operos choras Čikagoje. A. Kišonaitės-Marciulevičienės nuotraukos

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

Kanadoje mirė garsus chirurgas, stalo teniso čempionas A. Saunoris

Sekmadienį, sausio 6 dieną, eidamas 91-uosius metus, Kanadoje, Hamiltone, mirė vienas garsiausių Lietuvos chirurgų, daugkartinis stalo teniso čempionas Algimantas Saunoris, pranešė jo sūnėnas Darius Degutis.

A. Saunoris 1975 m. su šeima išvyko į Kanadą. „Sovietai po daugelio prašymų, derybų jį išleido pas mamą, kuri atsidūrė Kanadoje per karą, o sūnus, artėjant frontui, tuo metu buvo Girulių vasaros stovykloje ir liko Lietuvoje, bandė per frontą pasivyti mamą, tačiau nepavyko. Jo pavardė dėl išleidimo iš SSSR, lietuvių bendruomenės JAV pastangomis, buvo įtraukta į Fordo-Brežnevo derybas“, – sakė sūnėnas Darius Degutis.

Kanadoje A. Saunoris viską pradėjo nuo nulio, išlaikė visus reikalingus egzaminus, įgijo kvalifikacijas ir tapo pripažintu širdies chirurgu, žinomumu „geležinio daktaro“ pravarde.

Jis nuolatos atvykdavo į Lietuvą, rėmė Stalo teniso federaciją, jaunuosius sportininkus, reguliariai dalyvavo pasaulio lietuvių žaidynėse,

tik jau lauko teniso varžybose.

2005 metais A. Saunoriui buvo įteiktas valstybinis apdovanojimas. Jo tėvas Antanas Saunoris buvo Lietuvos karininkas, politinis kalinys, kuris, grįžęs iš lagerio, tapo vienu iš pirmųjų Lietuvos futbolo federacijos vadovų.

Eltos inf.

ATLANTIC
Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
salis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ins Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PAS MUS
IR
APLINK MUS

■ **Sekmadienį, sausio 13 d., 12:30 val. p.** po šv. Mišių Banys šeimos salėje (PLC) prisiminsime sausio 13-osios aukas, žuvusias už Lietuvos laisvę. Minėjamą ruošia JAV LB Lemonto apylinkės valdyba. Po minėjimo vaišės ir trumpa meninė programa. Daugiau informacijos tel. 773-719-1003. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sausio 13 d., sekmadienį, 10 val. r. švęsime Kristaus Krikšto šventę. Taip pat paminėsime 28-tąsias tragiškųjų 1991 m. sausio 13 d. įvykių metines. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **New Yorke studijuojantis lietuvių jaunimas** kviečia bendruomenę į susipažinimo-diskusijų popietę, kuri vyks SLA patalpose vasario 3 d., sekmadienį, nuo 3 val. p. p. Popietės metu studentai pristatys savo veiklą, pomėgius ir darbus. Po pranešimų vyks diskusija su įvairių kartų lietuvių bendruomenės atstovais apie šiuolaikinės Lietuvos viziją ir lietuvių sklaidą už Atlanto. Renginyje vyks anglų ir lietuvių kalbomis. Bus vaišės. Daugiau informacijos tel. 978-564-9904 arba el. paštu: justinas.grigaitis@gmail.com

■ **Vasario 10 d. 3 val. p. p. Carl Sandburg** High School Performing Arts Center, 13300

S. La Grange Rd., Orland Park, IL vyks lietuviško miuziklo „Šnekučiai“ premjera. Daugiau informacijos tel. 630-640-9817 ir 773-547-0520.

■ **Vasario 12 d., antradienį, 7 val. v. Scandinavia House**, 58 Park Avenue, New York, NY 10016, bus rodomas Roko Darulio ir Ronaldo Buožio dokumentinis filmas „Rūta“ apie olimpinę plaukimo čempionę Rūtą Meilutytę. Kviečia LR generalinis konsulas New York.

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės Portlando apylinkės valdyba** kviečia į išskilmingą Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės minėjimą, kuris vyks vasario mėn. 16 d. Latvių salėje. Pradžia – 5:30 val. p. p. Kalbės Kovo 11-osios akto signataras ir politikos apžvalgininkas Rimvydas Valatka. Koncertuos Portlando liuanistinės mokyklos „Atžalynas“ auklėtiniai bei tautinių šokių grupė „Aitvaras“. Suneštinės vaišės. Daugiau informacijos: info@portlandlit-huanians.com arba tel: 503-267-0804.

■ **Tarptautiniame Madisono festivalyje vasario 23 d., šeštadienį, 3:30 val. p. p.** pasirodys „Žaibo“ šokėjai. Festivalis vyks Capitol Theater of the Overture Center. Atvykite pasigrožėti lietuvių šokėjų programa!

www.draugas.org

Trijų Karalių eisenos užbaigė
gražiausių metų švenčių renginius

Trijų Karalių eiseną Vilniaus senamiestyje.

Mariaus Morkevičiaus nuotr.

Gražiausias žiemos šventės ir kalėdinius renginius Lietuvos miestai ir miesteliai užbaigė kartu su Trimis Karaliais. Tai šventė, kai nupuošiamos eg-lutės, nukabinamos šventinės dekoracijos. Nuo senų laikų per šią šven-tę Lietuvoje buvo įprasta persirengti Trimis Karaliais – Kasparu, Baltazaru ir Mer-keliu, lankyti kaimynus, laiminti namus ant durų užrašius pirmąsias Karalių var-dų raides. Po Antrojo pasaulinio karo dauguma šios šventės tradicijų Lietuvo-je išnyko, tačiau paprotys persirengti Trimis Karaliais liko.

Stebuklingai žvaigždei nušvietus kelią, iš Rytų į Jeruzalę aplankyti ką tik gi-musio Jėzaus atkeliavo trys išminčiai ir kiekvienas jų atnešė po dovaną. Kas-paras dovanojo smilkalų, kurie simbolizuoja šventumą, išmintį ir dieviškąją pa-laimą, Baltazaras dovanojo mirą, simbolizuojančią gyvenimą, o Merkelis – auk-są, kuris atspindi turtus, garbę ir galią. Būtent šį įvykį – Trijų Karalių eisena bei dovanėlių įteikimą kūdikėliui Jėzui – dažniausiai ir vaizduoja renginiai, skirti Trims Karaliams.

ELTA

Jolantos Onos Vitkutės knygos „Meksika, mano meile“ sutiktuovės vyks sausio 12 d., šeštadienį, 6:30 val. v. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose, 307 W 30th Street, New York, NY 10001. Renginį organizuoja New Yorko miesto Lietuvių Ben-druomenės valdyba, pokalbį su knygos au-tore ves Lietuvos kultūros atašė JAV, žurna-listė Gražina Michnevičiūtė. Įėjimo kaina – auka. Nauja kelionių knyga „Meksika, mano meile“, išleista lietuvių kalba ir iliustruota dau-gybe nuotraukų, pasiekė Lietuvos knygynų len-tynas 2018 m. rudenį.

ASHES IN THE SNOW
THEATRICAL RELEASE CITIES!
IN THEATERS JAN. 11, 2019

CITY	THEATER
Chicago, IL	AMC Woodridge
Cleveland, OH	AMC Solon
Dallas, TX	AMC Irving
Denver, CO	AMC Westminster
Detroit, MI	AMC Southfield
Kansas City, MO	AMC Barrywoods
Los Angeles, CA	TBA
New York, NY	TBA
Phoenix, AZ	AMC AZ Center
Tampa, FL	AMC Bradenton

Available simultaneously via
streaming & On Demand thru
Amazon, iTunes,
Xfinity/Comcast, DISH,
DirecTV, Charter & more.

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

Birutė Putrius
„The Last Book Smuggler“

Naujausias rašytojos Birutė Putrius romanas „The Last Book Smuggler“ (Paskutinis knygnešys) aprašo spau-dos draudimo laikotarpį Lietuvoje, kada knygnešiai slapta gabendavo į Lietuvą rusų caro uždraustą lietuvišką spaudą. Romanas parašytas anglų kalba. Pagrindiniai veikėjai: senas knygnešys Viktoras, jo vaikaitė Ada ir Adą įsimylėjęs jaunuolis Jonas. Knyg-nešystė persipina su meilės ir išda-vystės intriga. Rašytoja vaizdingai ap-rašo lietuvių pasipriešinimą spaudos draudimui ir kartu į siužetą įpina ma-giškojo realizmo žanro elementų.

Birutė Putrius, Čikagoje užaugu-si, o dabar Kalifornijoje gyvenanti lietuvė rašytoja, gerai išstudijavo šį įdo-mų Lietuvos istorijos laikotarpį. Jos senelis Mykolas Putrius buvo knyg-nešys, o iš savo tėvelio rašytoja girdėjo daug pasakojimų apie tuos lai-kus. Šie pasakojimai pažadino rašytojos vaizduotę.

Romaną „The Last Book Smuggler“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės ver-tės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Tei-raukitės tel. 773-585-9500.

THE LAST BOOK
SMUGGLER

Birutė Putrius